

zaaknummer 2011T584(2)

4 februari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Broeders van
Franciscanen Bleijerheide.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 25 september 2013.

Op 8 januari 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller.

Nu de toenmalige Nederlandse congregatie van de Broeders Franciscanen Bleijerheide in 2003 is opgeheven, is er geen inhoudelijke reactie op het klaagschrift en is oproeping van een kerkelijk gezagdrager voor de zitting van de Klachtencommissie achterwege gebleven.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende zijn verblijf van 1970 tot 1972 in het Jongenspensionaat [naam] in [plaats] seksueel misbruikt door aangeklaagde en een andere broeder tegen wie zich klacht 2011T584(1) richt.

2.2. Klager komt uit een gezin met vier kinderen en was de oudste zoon. Klager is op zijn twaalfde jaar door de Raad voor de Kinderbescherming uit huis geplaatst en naar het internaat [naam] gegaan om de Mavo te volgen.

Klager herinnert zich dat er op [internaat] veel gesport werd. Klager was goed in sport en had daar plezier in. Klager herinnert zich daarnaast met name nare momenten op het internaat. Erg werd streng gestraft en hard geslagen. Klager werd tijdens zijn eerste nacht op het internaat al door één van de broeders afgetuigd.

Voorts herinnert klager zich dat tijdens het douchen de klapdeurtjes open moesten blijven staan zodat de broeders konden kijken of de jongens zich goed wasten. Als de broeders niet

tevreden waren werden de jongens en ook klager hard op de billen of hun geslachtsdelen geslagen.

Ook herinnert klager zich de ziekenzaal. Aangeklaagde was de ziekenbroeder. Klager is meerdere malen bij aangeklaagde geweest; soms had hij een kleine verwonding, soms had hij een flinke verkoudheid. Altijd moest klager zich uitkleden voor een onderzoek; ook als de verwonding slechts een snee in de vinger betrof en er slechts een pleister of een aspirientje nodig was. Er vond dan een langdurig onderzoek aan de geslachtsdelen en billen van klager plaats. Klager moest daarbij op zijn rechterzij op de behandeltafel liggen waarbij aangeklaagde achter hem stond. Eerst boog aangeklaagde zich over klager heen en "speelde" met zijn geslachtsdelen onder het mom van onderzoek. Vervolgens verplaatste het onderzoek zich naar de achterkant en naar de billen en anus van klager. Daarbij moest gecontroleerd worden of klager "temperatuur" had. Omdat aangeklaagde achter klager stond kon klager niet zien wat bij hem werd ingebracht. Klager herinnert zich vooral dat het onderzoek erg langdurig en zeer onplezierig was.

Eenmaal moest klager na een verkoudheid twee of drie dagen op de ziekenzaal blijven en kreeg hij pillen toegediend waar hij totaal versuft van raakte. Klager kon zich daarna niets meer herinneren en weet niet wat er in die dagen met hem is gebeurd. Hij had het gevoel wakker te zijn geworden in een "vreemde wereld".

Het misbruik in de vorm van het "medisch onderzoek" is drie à vier maal voorgekomen gedurende het tweejarig verblijf van klager op het internaat. Het misbruik duurde in de beleving van klager telkens 10 à 15 minuten.

Toen klager ongeveer 14 jaar oud was heeft hij het internaat verlaten en is het misbruik gestopt.

2.3. De ouders van klager waren inmiddels gescheiden en na enkele maanden bij zijn moeder gewoond te hebben is klager op veertienjarige leeftijd een zwervend bestaan gaan leiden. Klager kwam in aanraking met verdovende middelen en voorts met justitie. Klager is al jong vader geworden en heeft een zoon van 37 jaar oud. Klager is gedurende meerdere periodes van zijn leven gedetineerd geweest en is vele malen opgenomen geweest in een psychiatrische inrichting. Toen klager 37 jaar oud was heeft hij een vrouw ontmoet met wie hij 15 jaar heeft samengewoond. Uiteindelijk is de relatie gestrand omdat klager niet in staat was een relatie te onderhouden.

Het heeft klager grote moeite gekost om de draad van het leven op te pakken en uit de drugscene te ontsnappen. Een aantal keren heeft klager een suïcidepoging gedaan. Klager heeft moeite met sociale contacten en leidt een geïsoleerd leven.

Voor klager is duidelijk dat zijn tijd op het internaat [naam] en het misbruik zijn leven in zeer negatieve zin hebben bepaald. Klager is onder behandeling bij het CAD en gebruikt veel medicatie (antidepressiva en antipsychotica) om rustig te blijven en zichzelf overeind te houden.

2.4. Klager heeft nooit over het seksueel misbruik durven spreken. Klager heeft altijd geprobeerd het misbruik te verdringen; ook met alcohol en drugs. In 2011, na de publiciteit rondom het misbruik in het internaat [naam], is klager zich weer in alle hevigheid bewust geworden van het misbruik dat hij heeft meegemaakt. Klager heeft toen een zeer emotionele periode doorgemaakt, die zich onder meer uitte in lichamelijke klachten als spierspanningen en trillingen.

2.5. Klager hoopt op een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Klager hoopt dat maatregelen worden genomen tegen degenen die toen verantwoordelijk waren en nu nog posities bekleden binnen de kerk. Hij hoopt met een gegrondverklaring van zijn klacht zijn zelfrespect te hervinden en dit deel van zijn verleden af te kunnen sluiten. Ten slotte wenst klager financiële genoegdoening te ontvangen.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3. Er zijn ongeveer drieënveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende zijn verblijf in het internaat [plaats] door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Het misbruik bestond uit het drie à vier maal betasten van en het spelen met de geslachtsdelen van klager en voorts uit het betasten van de billen en de anus van klager dit alles onder het mom van een “medisch onderzoek”.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. De verklaring van klager wordt daarnaast ondersteund door meerdere gegrond verklaarde klachten, bij de Klachtencommissie bekend onder de nummers 2010T030, 2011T292, 2011T347(3), 2011T376(2), 2011T474, 2011T529(1), 2011T540, 2011T549(1), 2011T553, 2011T555, 2011T563(2), 2011T574, 2011T594, 2011T775, 2012T890(3), 2013T970(1) en 2013T984. In deze klachten wordt telkens melding gemaakt van seksueel misbruik in de ziekenzaal onder het mom van “een medisch onderzoek”.

3.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik slechts 12 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

3.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Hopelijk zal de gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan bijdragen aan de vermindering van dat leed.

3.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks wenden tot de compensatiecommissie.

4. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 4 februari 2014 door mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, prof. dr. H.B.M. van de Wiel en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze geen kerkelijk gezagsdrager heeft gesteld, wordt dit advies niet aan een kerkelijk gezagsdrager verzonden. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een kerkelijk gezagsdrager wenden tot de Compensatiecommissie.